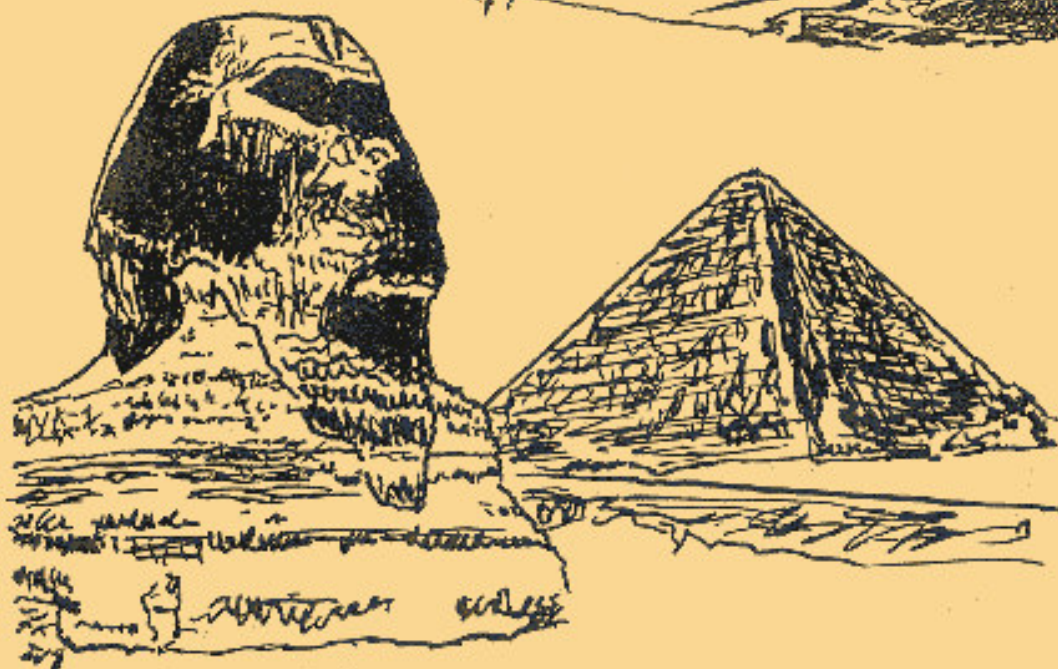
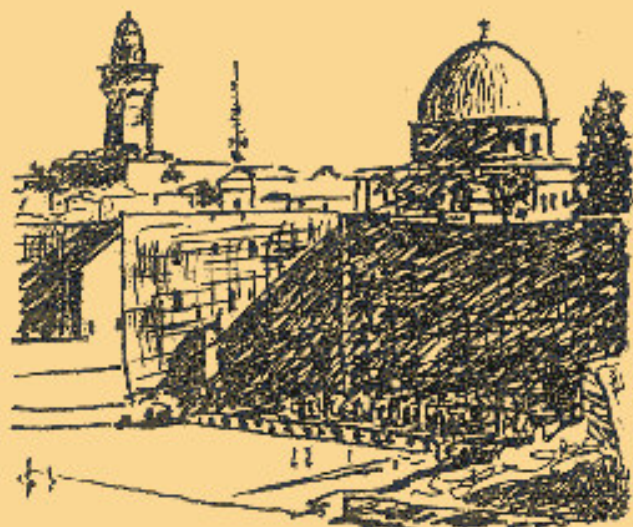

SANDPAPPRET

NR 2 ÅRG 6

FN-KAMRATERNA 72 M

BLIR DET
FRED I
MELLANÖSTERN
ÅR 2000?

Batch

har ordet

EN KALKYLERAD RISKTAGNING MED OÖNSKADE EFFEKTER?

Så är det nu dags för den största förbandsnedläggningen i modern tid. Den blir bra mycket värre än den efter 1925 års beslut. Visserligen tas inte riksdagsbeslutet förrän i februari-mars -- men bedömningen är -- att det förslag, som nu läggs av den s.k. tjänstemannagrupper, är väl förankrad såväl hos ÖB som hos den politiska majoriteten. Till grund för denna halvering, som det faktiskt blir av vår grundorganisation, ligger en bedömning om den framtida säkerhetspolitiska utvecklingen. Idag finns inget militärt hot mot vårt land och satsaten, något förenklad, blir "alltså" finns det inget hot i framtiden heller". Logiken borde då bli, att nu kan vi lägga ner allt militärt försvar!

Men... och det finns många men, säger man då. Man kan ju inte vara riktigt säker. "Vi vet ju så litet om framtiden". Men vi måste ändå anpassa vårt försvar, för dagens organisation och mål svarar inte mot en eventuell framtida hotbild... Och så behöver vi pengar till vård, omsorg och skola.

Jag skulle kunna räkna upp många om och men. Några bestämda svar finns inte. Frågan måste formuleras annorlunda. "Har vi råd att avvara en försäkring, som ger våra kommande generationer samma trygghet, som vi bevisligen har haft?" Det nu presenterade förslaget kan få ödesdigra konsekvenser enligt min uppfattning och innehåller alltför många risker och osäkerheter för att kunna accepteras.

Vilken förankring hos folket kommer att finnas? Under en "öppen telefon" under en timme i samband med att radion kommenterade förslaget om förbandsnedläggningar var det nio av tio, som var starkt oroad över vad som skulle kunna hända i framtiden. Ingen trodde på någon evig fred på jorden. Men vi har kanske kokare politiker???

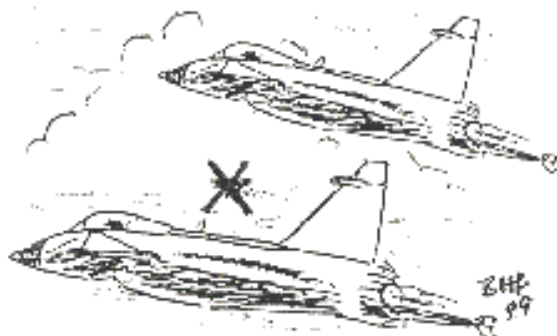
Vilka kommer i framtiden att vilja ställa upp i någon form av frivilligt försvar? Vilken motivation kommer våra försvarsanställda att känna, när många idag känner sig som brickor i det regionalpolitiska spelet? Vilka garantier finns för framtiden? Vilken rekryteringskraft kommer vårt försvar att ha i framtiden?

Men, säger man med rätta, ett militärt förband får inte finnas bara av arbetsmarknadsskäl. Resultatet har nu sannolikt blivit en alltför hård bantning, just för att undvika risken för att bli beskyld för att ta sådana hänsyn.

Ett prioriterat område kommer att bli förmågan att verka utanför Sverige. Två bataljoner skall kunna ställas till förfogande för fredsbevarande eller motsvarande uppgifter. Med dagens rekryteringsunderlag kan vi sätta upp en bataljon åt gången med bra kvalitet -- men knappast två. Jag är mycket tvulsam om regeringens inriktning kan uppfyllas. Genom att vi har kunnat rekrytera ur en tämligen stor värnpliktsluck har kvalitén på befäl och manskap blivit hög. Risken är nu stor att det blir samma självutnämnda "elit", som varje gång -- i brist på andra sökanden -- tas ut, oavsett karaktär på uppdrag. Vi i 72 M fick en fin balans mellan "nya" och de med tidigare erfarenheter.

Svenska internationella insatser har mestadels varit lyckosamma och vunnit respekt. Tyvärr finns det smolk i glänsbägaren, framst beroende på fördröjningar i samband med själva insatsen. Senaste exemplet är den anmärkningsvärt långa tiden för att få vår Kosovobataljon på plats och i verksamhet. Som vanligt skyller alla på alla. Min uppfattning -- som bygger på information från s.k. säker källa -- är, att ÖB inte ville ge kartecken förrän regeringen givit klara anvisningar för hur och på vilket sätt insatsen skulle finansieras. I den interna beslutsprocessen inom regeringen kunde finans- och försvarsdepartementen inte komma överens.

När frågan så småningom avgjordes var övriga länders enheter på plats och den svenska bataljonen "siste man på skansen".

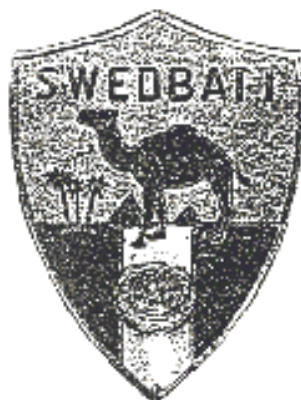

Många initierade anser att JAS-programmet borde reduceras med ca 30% för att nå försvarsbalans. Redan efter regeringsskiftet i Israel, har den nye premiärministern, Barak, låtit igång en konstruktiv dialog med palestinierna. Ökad rörelsefrihet och självständighet för dessa har resulterat i fortsatta samtal och konkreta åtgärder. En stor knäckfråga är fortfarande gamla och nya bosättningar. Och det finns tyvärr fanatiker på bägge sidorna, som till varje pris vill förhindra en fortsatt fredsprocess.

Med hopp om att Ni alla får ett fint slut på detta årtusende och att år 2000 blir inledningen till ett årtusende i den positiva andans tecken

hälsar

Göran Wetterlundh -- 001

Från STYRELSEN

ANGÅENDE MÖ-RESAN

På annan plats. Insändarspalten / Skrivet i sanden, redovisas vår resa till MÖ, som var hollyckad. Enda negativt var att så få som 16 stycken åkte. Men de hade det desto bättre. Det är svårt att komma ner i pris -- när man gjorde som Bosse Ringdal och Per i lallgren -- lägger upp resan och bokar allt själva. Det är självklart att det blir dyrare än om man väljer charter. Nu visste vi om den här resan i mycket god tid så det fanns möjligheter att spara till denna. Nog om detta. Ett stort tack till arrangörerna!

NÄSTA KAMRATTRÄFF

Sei vi framåt så har vi kamratträff i höst, vilket redan årsmöte/förra kamratträffen bestämdes. Vid senaste styrelsemöte, 21 september, bestämdes att kamratträffen skall hållas i september månad år 2000 och att vi skall pröva på en kryssning med båt till Helsingfors. Uppdrogs åt Per i lallgren, Jerry Ljunghaga och Lars Borwin att ta fram underlag till resan. Det behöver inte bli så dyrt om vi utnyttjar särskilda erbjudanden/kvotter samt väljer rätt tidpunkt. Då kan man hamna i början av oktober också. Vi är några stycken i styrelsen som föreslår Tallin i stället och att vi bör ta med våra bättre halftar! Vad tycker Du?

FINANSIERING AV SANDPAPPRET

4 Antalet betalande medlemmar minskar och därmed våra ekonomiska möjligheter. Utgivningen av två

nummer Sandpappret per år är därmed i fara. Hjälp oss köra på kamraterna! Vi har dock fortfarande i dagsläget en hyfsat välfyllt kassa på mer än 20 000 svenska kronor. Fast alla ska veta att kostnaden för Sandpappret, inkl distribution, är totalt omkring 7000 kronor per år.

Med anledning av befarad framtida minskning i kassatillgång gör vi så i fortsättningen att till årsavgiften bifogas möjlighet att komma med ett frivilligt bidrag. 50 kronor i medlemsavgift och 50 såsom bidrag vore mumma...

En variant vore också att annonsera för firma e. dyl. med skattemässig avdragsrätt i samband med deklaration.

ADRESSÄNDRINGAR

Följande anmälningar om adressändring har inkommit till redaktionen.

072 Ingemar Kullberg
Södra Bergsvägen 12
541 31 SKOVDE
0500 - 48 58 30

200 Peter Weinhandl
Drottninggatan 30
582 27 LINKÖPING
013 - 14 00 21

Björn Lundholm -- 002
Redaktören

REDAKTIONELLT

Om Du som läsare vill skicka in synpunkter på förningsangelägenheter eller berätta något från i första hand Mellersta Östern eller något annat med FN-anknytning (motsv), så är Du välkommen med en insändare om helst inte över 1 maskin-/datorskriven sida -- inkl ev bild. Sådan måste vara tydlig, ljus och konturskarp samt försedd med uppgift på upphovsmannen. Skriver Du för hand med stora bokstäver/stor stil på varje rad så brukar drygt 3 fullskrivna sidor resultera i ungefär 1 textsida i Sandpappret. Skriv med rubrik "Skrivet i sanden" till tidningens redaktör under adress enligt sida 2. Insändare och artiklar från redaktionen måste **postas senast måndagen 2000-03-27**. Bidragande orsak till detta nummers försening är halkolycka med min bil (förstördes) mer utan egnapersonskador. Dessutom har det varit svårt att få in tillräckligt manusmaterial till tidningen. Bättring är önskvärd, tack! Till sist -- jag har också haft influensa.

Undertecknad är beställd av Riksförbundet Sverige-Israel att på dess årsmöte i Karlskrona 05-12 -- 05-14 någon gång hålla föredrag rubricerat som "Den säkerhetspolitiska situationen för Israel från den moderna statens tillkomst". Nämda föredrag fordrar viss förberedelsestid samtidigt som skrivning av Sandpappret avses pågå, varför överseende med eventuell försening av tidningens färdigställande vore önskvärt.

Redaktören

MÖ-HUMOR ... hört berättas

Syriens president Hafez al-Assad är sjuk och hans säkerhetstjänst har ej alltid öron överallt. Därför vågar man i skymundan berätta följande historia.

Allah kallade på Dödens ängel samt gav honom i uppdrag att hemföra president Assads själ. Ängeln tog sig ner till jorden och då närmare bestämt till Damaskus. Utanför presidentpalatset hejades han av Assads livvakter, vilka frågade efter hans ärende. Eftersom han var en oskyldig ängel svarade han sanningsenligt:

- Jag har kommit för att ta hem president Assads själ

Bom, krasch, krasch! Vakterna slog ängeln fördärvad och kastade honom i en fängelsehåla.

Har kunde historien ha slutat -- och ängeln med den -- men efter en tid upptäckte de syriska makthavarna att ingen dog längre, varvid befolkningsexplosionen blev till ett gissel, som utplånade alla planer för utveckling. Någon erinrade sig då Dödens ängel slängd i sin fängelsehåla. Sambandet var självklart och ängeln fri-släpptes för att kunna sköta sitt jobb.

Men när den stackars ängeln uppentrade sig inför Allah möttes han av en ordentlig utskällning.

- Var har du hållit hus? Här bestormas jag av de gamlas och sjukas böner. De vill att jag tar hem dem -- men hur skall jag kunna det, när du inte sköter ditt jobb? Och inte heller har du med dig Assads själ. Förresten hur ser du ut egentligen? Du har nog rumlat om ordentligt.

- Inte alls gråt Dödens ängel. Om Du bara visste vad jag har råkat ut för så skulle Du befordra mig till Årkeängel Och så beskrev Dödens ängel den tortyr han hade utsatts för i Assads fängelse. Han utlamnade ingen enda blodig detalj och Allah bleknade märkbart. Till slut stammade Allah.

- Men... du... har väl inte talat om för dem, vem det var som sände ut dig?

Redaktören 5

MEDLEMSNYTT!

Jubilarer

Vi säger som vi så ofta sagt -- åren går eller rullar på... Kanske är allimer sligande ålder på alla och envar orsaken till ett önskemål inkommit om att även uppmärksamma de "5-åringar". Vi försöker. Följande öken-veteraner fyller hela eller halva decennier år 2000.

75 år

Lars Boström	Batstab/uh	7/8
--------------	------------	-----

65 år

Göran Wetterlundh	Batch	30/1
Sven Vannerberg	C batstab/pers	12/8

60 år

Kaj Lindman	Batstab/pers	5/3
Göran Fransson	Stt C 2. komp	21/3
Sven Ingvar Jeppesen	3. komp/trto	18/9
Bengt-Åke Gustafsson	STR-komp/rep o drivplut	5/12

50 år

Torbjörn Stafsudd	STR-komp/sjvto	25/1
Ulf Dahlquist	STR-komp/trto/plut	16/2
Ismo Hämäläinen	2. komp/3. plut	17/4
Christer Nilsson	HQ/stab	20/5
Staffan Andersson	2. komp/trto	20/6
Carl Magné	HQ/MP	11/7
Carl Erik Lauritz	STR-komp/rep o drivplut	1/8
Bo Ringdal	Batstab/stri	22/8
Bengt Loftan	Batstab/uh	17/11
Lars-Erik Gustafsson	3. komp/trto	21/11

Vi gratulerar i förväg och hoppas på kamraternas jubelrop, när det blir aktuellt!

Per Hallgren -- 180

MÖ-VERKLIGHET

Markkontrollen på Ben Gurion flygplatsen uppgavs i somras ha blivit störd i sin kommunikation med flygplan under en tid. Flyglodarna hörde böner och psalmer i hörlurarna och lärda rabbiner kommenterade skriftarna för piloter, som gick in för landning. Dessa "heliga kanaler" visade sig vara piratradiosändare, vilka störde flygplatsens radotrafik. En del av dessa sändningar kom från palestinska stationer på de självstyrande områdena. Den israeliska polisen hade mot slutet av sommaren slagit till mot inte mindre än 132 piratstationer.

6 Ur Judisk Krönika, nr 4/99.

Redaktören

Nytt
från

SWEDINT

SWEDISH ARMED FORCES
INTERNATIONAL COMMAND

FN-aktuell

EFTER SEDVANLIGT TILLMÖTESGÅENDE FRÅN SWEDINT OCH INFORMATIONSURVAL SAMT SÄRSKILD PRESSRESEARCH AV FÖRFATTAREN HAR NEDANSTÅENDE REDOVISNING ÖVER FÖRSVARSMAKTENS M.M. LÖPANDE OCH PRELIMINÄRT FÖRESTÅENDE INTERNATIONELLA ENGAGEMANG KUNNAT UPPRÄTTAS. REDAKTÖREN

Riksdagens försvarsutskott bearbetar/förbereder nu den försvarsproposition som regeringen överlämnade till riksdagen 25 november för beslut i mars 2000. Beslutet väntas ju omfatta avsevärda reduktioner på sållt som framgår av "Baton har ordet" i detta nummer av Sandpappret.

Förestående beslut avses också stora förändringar i framtida militära ledningsorganisation inrymmas. För denna kommer Högkvarteret i Stockholm att finnas kvar fast med vissa delar av nuvarande operationsledning utbytt mot ett ledningsorgan för operativ och taktisk ledning, benämnt Operativa Insatsledningen, OPIL. Enligt förslaget ska OPIL utgöra en operationsledning samt tre taktiska kommandor, ett för vardera armé-, marin- respektive flygstyrkräkter. OPIL kommer att utvecklas ur hittillsvarande tre militärområdesstaber -- vilka försvinner -- och operationsledningen i Högkvarteret. Även delar av Swedint avses inrymmas i insatsledningen. Mer om Swedints framtida öde efter vårens försvarsbeslut.

Våra politiska makthavare är emellanåt otydliga i sina försvarsambitioner. Inför försvarspropositionen uttalade man viljan att Sverige bör samtidigt kunna ställa två bataljoner till FN:s föfogande (motiv). Då var det desto märkligare att man inte ansåg sig ha råd att ha kvar den illa SFOR-bataljonen i Bosnien samtidigt som man efter många om och men till slut satte in vår KFOR-bataljon i Kosovo. Oavsett ekonomin har vi hittills haft personella resurser att bemanna två bataljoner samtidigt. Med förestående reduktioner i antal värnpliktsutbildade soldater per årsklass synes nyssnämnda rekryteringsmöjligheter i praktiken sannolikt försvinna -- i varje fall avsevärt försvåras -- eftersom två samtidiga bataljoner betyder 2+2 bataljoner under en tidrymd av tolv månader. Vad finns då kvar hemma?

SFOR = Stabilization Force är som tidigare angivits en FN-sanktionerad styrka, d.v.s. missionen grundar sig ursprungligen på ett godkännandemandat från december 1995, Resolution 1031. Mandatet från nu gällande Säkerhetsrådets Resolution 1247 löper ut 18 juni 2000, varefter eventuell förlängning.

SFOR övervakar efterlevnaden av den militära delen av Dayton-avtalet och bistår det civila återuppbyggnadsarbetet, då egen verksamhet medger så.

SFOR totala styrka räknade i höstas totalt 33 000 man, varav 524 svenskar med huvuddelen i SWEbN/BA 12 och ny SFOR-Commander blev amerikanske generallöjtnanten, Ronald Adams.

Av NB 5 i Östersund rekryterade nya svenska bataljon, SWEbN/BA13 skulle ha roterat på och avöst företrädaren BA12. BA 13 blev i stället genom regeringsbeslut en reducerad bataljon, BA99. 200 av dess styrka på omkring 300 soldater bestod av frivilliga rekapiulanter från föregående bataljon. Huvuddelen av BA99 flögs hem till Sverige i mitten av december. Kvar för avveckling av svensk bataljonsinsats i Bosnien är ca 32 man medan det svenska lätta sjukhuskompaniet, Swedish Med Coy, i Doboj nordväst Tuzla avses vara delvis operativt en bit in i januari.

KFOR = Kosovo Force -- enligt Säkerhetsrådets Resolution 1244 -- FN-sanktionerad, NATO-ledd insatsstyrka, som skall medverka till upprätthållande av lag och ordning i Kosovo samt att bistå vid återuppbyggnaden i området genom samverkan med civila hjälporgan i bl.a. FN:s regi. För missionens genomförande disponeras även FYROM, d.v.s. Makedonien, främst avseende underhållstransporter.

KFOR totala styrka räknar i Kosovo 40 000 man, var till kommer 7000 man i Makedonien och anta deltagande länder är drygt 20-talet. Ryssland deltar med 3500 man fördelade i huvudsak på två bataljoner. De ryska förbanden har haft svårt att lyda order från KFOR-befälhavaren, som först var den brittiske generalen Michael Jackson -- sedan avlöst i oktober av den tyske generalen, Klaus Reinhardt.

Den svenska KFOR-insatsen i Kosovo omfattar en bataljon -- SWEbN/KS 01 -- om 847 man och några stabsofficerare i KFOR stab. Bataljonen är inledningsvis organiserad på stab, två mekaniserade kompanier, ett ingenjörskompani, ett tross/logistikkompani samt ett stab/understödeskompagni (bl.a. pansarbandvagnar och granatkastare). Bataljonen avsågs så sent som i augusti ingå i den tyska brigaden runt Prizren i södra Kosovo. Detta har sedan ändrats och KS 01 är -- fr.o.m. att ha roterat in i oktober -- underställd den brittiske brigadchefen med ansvarsområde/Area of Responsibility, AOR, runt residensstaden Pristina, varvid svenska bataljonen bevakar en zon omedelbart öster därom och fram till serbiska gränsen.

KS 01 övertog sitt operativa ansvar 25 oktober 1999. Till transporten från Sverige genomfördes först genom luft- och sjötransporter. De förstnämnda skedde till flygplatserna i Pristina, Skopje i Makedonien samt Thessaloniki i norra Grekland. Sjötransporterna var destinerade till Thessaloniki hamn. Efter de båda fjärtransporterna vidtog slutttransporter in i Kosovo på landsväg eller järnväg med hjälp av KFOR- och civila resurser. Bataljonens uppgifter innehåller, att vissa fasta positioner bemannas, rörlig patrullering till fots samt med fordon utförs liksom eskort av NGO:s (dåliga civila internationella hjälporgan) och parter. Ingenjörskompaniet har därutöver samarbetat med ett byggkonsortium för att uppföra campar för bataljonens personal. Situationen inom bataljonens område har kännetecknats av ett spånt lugn. Främst är det huvudorten, Gracanica, men också de övriga serbiska byarna -- i det annars mestadels albansk-befolkade svenska AOR -- som är känsliga och där konflikter snabbt kan blossa upp. Det gäller att förhindra "omvänd etnisk rensning" gentemot serber.

KFOR samarbetar med UNMIK, FN:s interimförvaltning för Kosovo, vilken ansvarar för bl.a. den internationella civilpolisstyrkan, UNMIP, med avsedda 3155 poliser, varav 50 svenskar.

Längst upp i nordöst av svenska AOR bevakar en pluton Gate Four, en av de mest trafikerade gränsövergångarna till Serbien.

UNTAET = United Nations Transitional Administration in East Timor föregicks av UNAMET, som hade upprättats av FN för att genomföra en folkomröstning augusti 1999 om Östtimors status. Sistnämnda styrka bestod av 260 civilpoliser samt 50 militärobservatörer och FN-volontärer. Huvuddelen av Östtimors omkring 800 000, mestadels kristna, invånare röstade emot att fortsätta såsom en provins inom Indonesien. Utvecklingen ledde till att en av FN:s säkerhetsråd sanktionerad australiskledd men internationell fredsframtvingande styrka INTERFET (International Force in East Timor) ansågs nödvändig att sätta in, 20 september, för att förhindra påbörjat folkmord på östtimoreser av indonesiska väpnade milisband -- synbarligen med visst stöd av kvarvarande indonesiska arméförband. (Jfr artikeln Folkättsbrott i Östtimor, sid 14)

Den 19 oktober erkände det indonesiska parlamentet formellt -- efter tveksamt stöd av armén -- ovannämnda folkomröstningsresultat. Därmed kunde UNAMET avslutas och UNTAET enligt ovan överta ansvaret 28 oktober i överensstämmelse med Säkerhetsrådets Resolution nr 1272. Den 31 oktober lämnade de sista indonesiska militärerna och poliserna landet. Därvid övergick INTERFET:s verksamhet till att bli fredsbevarande och styrkan kunde inrymmas i UNTAET:s mission att skydda uppbyggnaden av Östtimor såsom självständig stat inklusive uppsättandet av en inhemsk poliskår. UNTAET räknar totalt omkring 9000 soldater från en rad länder, 200 militärobservatörer samt en ram av 1640 civilpoliser. Sveriges bidragsram utgör 10 civilpoliser.

Politik i MELLANÖSTERN

VI SKA GRANSKA FREDSPROCESSEN I PALESTINAFRÅGAN, DÅR BL.A. VÄSTBANKEN, GAZA OCH SYRIEN UTGÖR VIKTIGA HÖRNSTENAR. VIDARE SKALL TURKIETS FORTSÄTTA ROLL I SÄVÄL MELLANÖSTERN SOM EUROPA BELYSAS. VAD BETYDER TJETJENIENKONFLIKTEN FÖR INBLANDADE PARTER?

Samtal om fred har nyligen i december -- för första gången sedan den moderna statens, Israel, tillkomst -- under några dagar förberetts med Syrien i Washington. Planeringssamtalen mellan de båda staterna berörde även Libanon. Detta stod klart, då en israelisk granat andra förhandlingsdagen skadade 15 libanesiska skolbarn i byn Arab Salim i södra Libanon. Situationen för invånarna i södra Libanon, för israelerna vid gränsen till Libanon och den kontinuerliga brandskattning, som drabbar de unga israeliska soldaterna i den s.k. säkerhetszonen utgör allsammans viktiga bitar i förhandlingarna i Washington. Alla inbördes anser Libanon vara en syrisk satellitstat men för denna skull avses libanesiska representanter få delta senare, den 3 januari, då de verkliga fredssamtalen planeras börja.

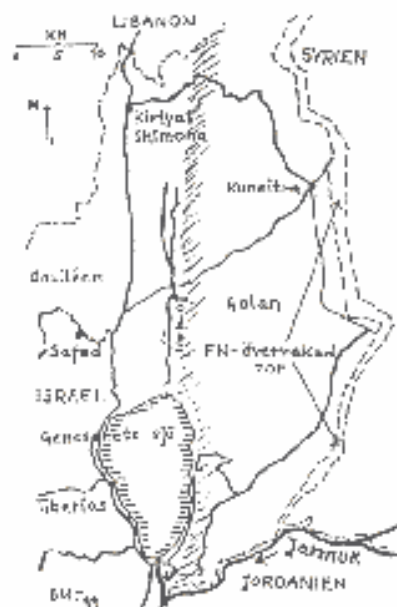
Israels premiärminister Ehud Barak har ju tidigare förutskickat att de israeliska trupperna skall utrymma säkerhetszonen i södra Libanon nästa sommar -- oavsett om Syrien medverkar. Nyssnämnda förte försatte därvid den syrisk presidenten Hafez al-Assad i bryderi över vad som skulle hända om den libanesiska Hezbollah-guerillan även efter Israels utmarsch från Libanon attackerade den israeliska gränsbevakningen. I en sådan situation, när det inte längre ockuperar någon libanesisk mark, förväntas Israel slå till hårt mot den libanesiska infrastrukturen kring Beirut. Därvid skulle även viktiga syriska intressen kunna skadas men möjligen också dra in i strider med israelerna en del av de ca 40 000 syriska soldaterna i Libanon. Dessutom måste världen fråga sig, varför det finns syriska trupper i Libanon om de israeliska trupperna dragits ur därifrån. Under flera av Israels senaste premiärministrar, inkl Netanyahu, har hemliga kontakter upprätthållits med Syrien och ofta med amerikaner som sändebud enligt en av de inblandade, tidigare israeliske premiärministern Shimon Peres. Samtidigt måste påpekas att Syrien är det arabland, som mest konsekvent intagit hållningen att Israel överhuvudtaget ej har rätt att existera. Redan att använda namnet Israel, i stället för benämningen "den sionistiska enheten", kunde för några år sedan vara tillräckligt för att komma i ett verkligt obehagligt syriskt fängelse.

Trots detta anser de flesta bedömare, att när president Hafez al-Assad nu ändå bestämt sig för att skicka sin utrikesminister, Farouk al-Shara till USA -- för att förhandla med israelerna om en fredsuppgörelse -- så är hans avsikt att slutgiltigt göra upp. President Assad är sedan länge sjuklig och har hälsoäget ytterligare försämrats på senare tid, varför han antas på diverse sätt vilja badda för att sonen Bashar ska kunna ta över efter honom. Då behöver han dessförinnan skapa stabilitet kring Syriens gränser. Detta förutsätter en bred uppgörelse med Israel, som även innefattar Libanon. Den israelisk-arabiske parlamentsledamoten av Knesset, doktor Azmi Bishara, vilken nyligen har träffat den syrisk utrikesministern Shara i Damaskus, framhåller att kanske 80 procent av de säkerhetsproblem, som avhandlats mellan Syrien och Israel, redan har resulterat i samförstånd. Förmodligen är största stötestenen på vägen mot en fred frågan var gränsen mellan Syrien och Israel skall gå. Vidare bör påpekas att Clinton nu är i stort behov av en utrikespolitisk framgång -- fred.

I Golanfrågan har Assad varit mycket distinkt. Han vill att gränsen skall gå i Genesarets sjö. Enligt den internationella gräns, som kolonialmakterna Frankrike samt Storbritannien drog upp 1923 -- mellan Syrien och dåvarande Palestina -- skulle hela sjön och en smal landremsa på dess östra strand tillhöra det moderna Israel. Sedan sistnämnda uppgörelse har många krig och konflikter utspelats i området. Efter stillståndsavtalet 1949 och fram till 1967 höll syrierna en del avsnitt väster om den internationella gränsen samt

hade tillgång till Genesarets sjö. Vad som var värre var, att just före krigsutbrottet 1967 fanns syrlska trupper med såväl eldledare som artilleri på Golan-höjderna precis ovan östra stranden. Enligt stillständsavtalet skulle detta område vara demilitariserat. Därifrån terrorbesköt syrierna med full insyn ofta långt in i Israelska Galiléen.

Om Syrien återfår hela Golan skulle en eventuell framtida syrisk invasion kunna skära av Israel på mitten. I fall överenskommelse om demilitarisering kommer till såänd anser många att moderna varningssystem ska ge Israel ett effektivt skydd. Jag tror inte på sådana tekniska lösningar. Historien visar att anfallsmödel öder motmedel och vice versa. Dessutom skulle Syrien få ett mycket stort inflytande över Israels vattenförsörjning. Slutligen -- vem kommer att efterträda Hafez el-Assad som president? Vad är då en fredsöverenskommelse värd? Med all respekt för förra generalen och numera premiärminister Ehud Barak, så anser jag att Israel bör avvakta i efterträdanfrågan och därefter möjligtvis kompromissa genom att återlämna en del av östra Golan -- men ej hela. Jfr Strövtåg i Bibelns länder...

Det har sagts att USA ska garantera fred i området. Tan tro! Golan behövs för Israels säkerhet p.g.a. Syriens opålitlighet

I slutskedet av september påbörjades den sista delen av Osloprocessen. De problem, som då vid var aktuella för Israel och PLO att lösa, var och är de frågor, vilka samtidigt betraktas såsom svårast att kompromissa om. Vad det hela rör sig om är följande problemkomplex:

- 1) Jerusalem, 2) flyktingfrågan, 3) Västbankens samt Gazaremsans rättsliga status, 4) bosättningsarna, 5) gränserna mellan Israel och de palestinsk-kontrollerade områdena.

Enligt uppgjord tidsplan -- från 4 september 1999 i Sharm el-Sheik -- avses ett slutligt fredsavtal mellan berörda parter undertecknas i september år 2000.

Avseende Jerusalem så är detta den judiska statens erade samt odelbara huvudstad enligt Israelska regeringens uttalande. Samtidigt anser palestinerna att Jerusalem är deras. Tidigare inskränkte sig deras krav till att omfatta enbart östra Jerusalem men allteftersom tiden gått har palestinska talesmän blivit mera oklara i sina områdesformuleringar. Kanske kommer de framöver att begära hela Jerusalem för att ha prutmän och senare kunna visa sig "generösa" genom att nöja sig med "bara" den östra delen. Under flera år har såväl palestinier som israeler köpt upp mark samt bostäder i staden bl.a. genom bulvaner. Men även institutionellt har man mått krafterna på senare år. Den palestinska myndigheten får ju enligt Osloavtalet inte utöva någon politisk verksamhet i den israeliska huvudstaden men gör så ändå. Sålunda har flera palestinska ministerier hyst in sig i Jerusalem. Där räknas det omdiskuterade Orient House, där Faisal Hussein -- trots Israelska protester -- fungerar såsom den palestinska myndighetens Jerusalemminister.

När israelerna tvingades utkämpa Självständighetskriget med början 1948 flydde flera hundratusen araber från den nya statens område. Striderna utkämpades ju på israeliskt territorium eftersom det var araberna som angrep. När kriget avstannade med vapenstillstånd 1949 antog FN:s generalforsamling en resolution om "rätten att återvända". Israel accepterade att omkring 100 000 arabiska flyktingar fick komma tillbaka inom ramen för ett familjeåterföreningsprogram. Övriga flyktingar skulle utgöra faktorer i fredsforhandlingar. Sådana ansågs dock inte aktuella av araberna eftersom dessa vägrade erkänna Israels rätt att existera. Därtill har flyktingarna tvingats förbli flyktingar utom i Jordanien, som givit dem medborgarskap. Israel kan tänka sig medge kompensation för egendom, vilken förlorats i samband med flykten, men ej ta emot de över 3 miljoner FN-registrerade flyktingarna.

Vad gäller Västbankens och Gazaremsans rättsliga status så har Israels premiärminister Barak förklarat att han ej motsätter sig bildandet av en palestinsk stat -- fast med betydelsefulla inskränkningar. Enligt Ehud Barak skulle inga tunga palestinska/arabiska vapen få finnas väster om Jordannfloden. Vid Jordannfloden går redan Israels östra försvarsgräns. Detta innebär att Israel förbehåller sig rätten att utnyttja Västbanken för sitt försvar i händelse av ett väpnat angrepp österifrån. Här må erinras om hur Israel tvingades inleda ett preventivangrepp mot arabstaterna i juni 1967 -- Sexdagarskriget. Anledningen var att rekognoserings- och eldledningstrupp till två irakiska mekaniserade divisioner just dessförinnan hade gått över Jordannfloden in på Västbanken samt att Egypten därutöver hade stängt inloppet till Aqabahaviken. Med angivna förbehåll skulle det palestinska området sakna den territoriella integritet eller det politiska oberoende som suveräna stater enligt folkrätten har, varför man i stället bör tala om självstyre -- autonomi. Fast insmuggling av tunga

vapen pågår redan för palestinsk räkning. Vi vet ju själva, från vår tid i Sinai, hur vapenbegränsningsregler för områdena närmast ömse sidor av vår buffertzon åsidosattes av båda berörda parter.

Synen på att Jordanfloden utgör Israels östra försvarsgräns liksom i viss utsträckning religiösa skäl påverkar Israels bosättningspolitik på i första hand Västbanken men får också säkerhetspåfolyder i Gazaremsan. Från israeliskt håll har man sagt ja till utrymning av en del bosättningar men långt ifrån alla. De bosättningar som har direkt militär betydelse avses bibehållas samt stå under israelisk jurisdiktion. På palestinsk sida hävdar man att just befintligheten av bosättningar är ett hot mot freden. Den israeliska ståndpunkten blir mer lättbegriplig om man minnar sig bakgrunden till devisen: "Masada sheli never fall again".

Den slutliga gränsdragningen blir kanske inte entydigt lika med den nuvarande – framför allt vad gäller Västbanken. Styrande faktorer synes bli bosättningarnas läge, dimensioner samt säkerhetspolitiska och taktiska dignitet. Små bosättningar med mycket begränsat militärt värde torde komma att utrymmas.

Under den gångna hösten har den norske fälmögige och engagerade diplomaten, Terje Rød-Larsen varit tit som tätt mellan möten i Gaza, Tel Aviv och Jerusalem för att känna av läget i fredsprocessen. Han var för övrigt den främste medlaren under de hemliga samtalen mellan israeler samt palestinier i Oslo 1993. För att få igång fredsprocessen, som stagnerat på nytt, lyckades Rød-Larsen att under några dagar i månadsskiftet oktober/november, i höstas, trumma ihop ett nästan storpolitiskt möte med USA:s president Clinton, Rysslands premiärminister Putin, Israels dho Barak och palestiniernas ledare Arafat m fl.

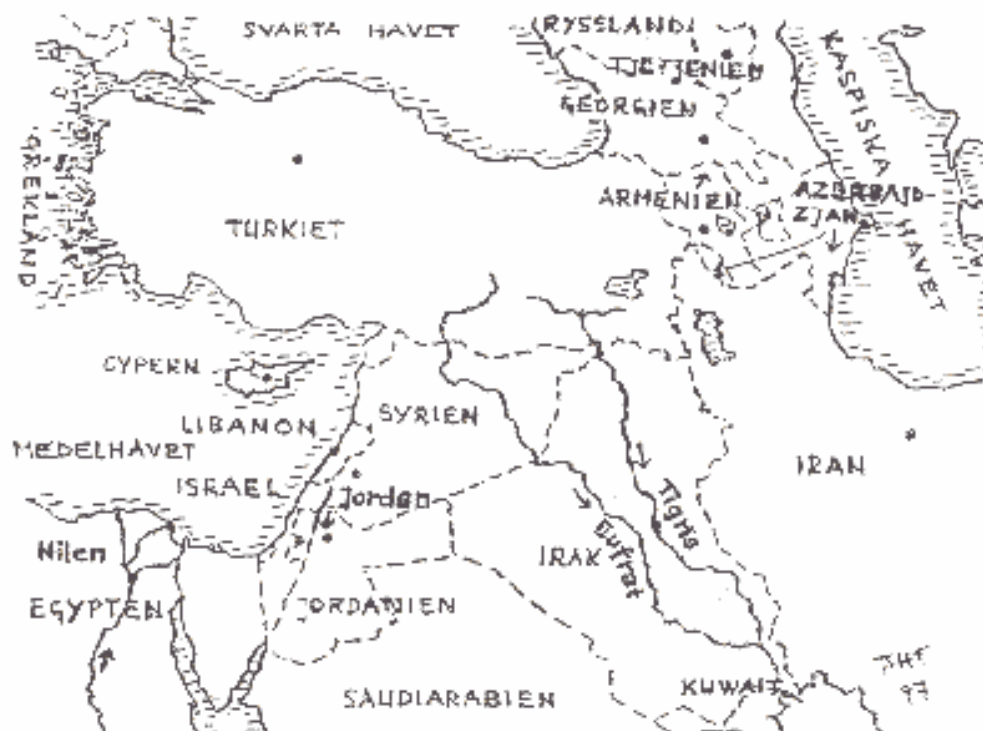
Kan de båda motsatta parterna i Palestinafrågan, med tanke på ovanstående svåra problemställningar, verkligen komma helt överens och chas om en fred? Finns tillräcklig tredsvilja på ömse håll? Vilken betydelse har det att Jassir Arafat nu är palestiniernas ledare men sannolikt i en nära framtid försvinner? Kommer Hamas verkligen att acceptera en fred med fienden – Israel? Jag ställer mig tveksam till flertalet frågor...

Tillhör Turkiet Europa? Frågan ställdes på sin spets, när EU:s ledare samlades i Helsingfors några dagar i början av december. Formellt fastställde ledarna för de 15 nuvarande medlemstaterna bara att Turkiets medlemsansökan skulle "fas i beaktance". I praktiken innebär detta att Turkiet nu är officiellt kandidatland och följaktligen måste införa stora politiska och ekonomiska reformer för att uppfylla kraven för medlemskap. Turkiets traditionella motståndare, Grekland -- om vi bortser från bådas NATO-medlemskap -- var en viktig faktor under mötet. Ställningstagandet till Turkiets ansökan, att antas som kandidatland för EU-medlemskap, måste vara enhälligt och alla medlemsländer utom Grekland hade i förväg bekantgjort att de avsåg rösta ja på Turkiets begäran att få upphöjas till kandidatland.

Motsättningarna mellan de båda nämnda länderna känner ju vi alla till från bl.a. tidigare artiklar i Sandpappret om Cypernproblematiken. De grekiska ledarna ville inte bestämma sig före Helsingforsmötet. De hoppades där kunna kunna förmå Turkiet att göra sådana eftergifter, som bryter dödläget i frågor knutna till just Cypern samt några omstridda öar i Egeiska havet. Turkiets ledare inser givetvis att deras land inte kan inlemmas fullständigt i Europa-gemenskapen förrän de har löst motsättningarna med Grekland. Villkoren stod klara efter ett OSSE-möte i Istanbul i november, var till kom ett separat möte om Cypernproblematiken, i New York, ungefär samtidigt som Helsingforsmötet och med på ön direkt inblandade parter.

Cypern är ju en egen -- eller om man så vill två -- särskild(a) stat(er), där grekocyrioterna utgör 3/4 av befolkningen och grekocyrioter i princip återstoden. På New York-mötet träffade FN:s generalsekreterare Kofi Annan den grekocyriotiske presidenten Glafkos Clerides samt turkcyriotiske ledaren Rauf Denktash för att få slut på öns 25-åriga delning. Som bekant åtskiljs parterna på ön alltiämt av FN-styrkor. Detta är ju ett helt orimligt förhållande för medlemskap i EU. Förhandlingarna mellan öns parter kompliceras av de båda inblandade öparternas folkrättsliga synsätt. Clerides önskar förhandla om hur man ska bilda en federation av två zoner samt två administrationer i överensstämmelse med flera tidigare FN-resolutioner. I dessa finns riktlinjer för territoriell uppdelning, säkerhet, flyktingars rätt att återvända till hemorten, kompensation och maktfördelning mellan öns båda befolkningsdelar. Turkcyriotiske ledaren Denktash menar i stället att meningsfulla förhandlingar ej kan åstadkommas om det inte står klart att han och Clerides förhandlar på mellanstatlig basis och inte som representanter för sina egna folkgrupper. Det sistnämnda syftar till erkännande av den turkcyriotiska delen såsom en självständig stat något som i nuläget enbart Turkiet samt Nordkorea gör. Denktash vill att Cypern ska vara ett statsförbund mellan två oberoende stater, s.k. konfederation, och ej en förbundsstat, federation. Det positiva är dock att bägge parter önskar medlemskap för Cypern i EU. Den grekiska regeringen har på Helsingforsmötet fått övriga EU-länder att acceptera att en lösning av Cypernproblematiken inte är ett villkor för Cyperns medlemskap i EU. Turkcyriotiska ledare kan därmed inte lägga in veto mot grekcyrioternas inträde i Europa-gemenskapen. Vill då turkcyrioterna fortfarande vara med?

Under Helsingforsmötet spelade Greklands utrikesminister, George Papandreu, en betydelsefull roll i förhandlingarna, vilka ledde till att Turkiet, som sagt, erkändes såsom formell EU-kandidat. Därmed anser Grekland att Turkiet skall få alla de privilegier, som tillkommer ett kandidatland men också hela ansvaret. Grekerna menar att det nu behövs en tydligt formulerad anslutningsprocess, vilken skänker Turkiet motivation att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna samt landets civila institutioner. Landets militär har ju väldigt stor makt enligt författningen. En anslutningsplan anses av grekerna även öka chansen till en för-

Skall tred kanna vidmakthållas i Mellanöstern måste man komma överens om nyttjandet av vattenresurserna.

handlingslösning i Cypenfrågan. EU-kommissionen har sålunda av EU:s nationella ledare fått uppdraget att fastställa en detaljerad anslutningsprocess för Turkiet.

Grekerna har också lyckats med att genomdriva "kandidatländerna att göra stora ansträngningar att lösa gränstvister och andra territorialfrågor". När det gäller just Grekland och Turkiet resulterar det i att man måste också avgöra tvisten om herraväldet över ett antal öar i Egeiska havet. Det viktiga med dessa är att runt dem finns fiskrika vatten samt olja på havsbotten. EU har fastlagt att Internationella Domstolen i Haag får avgöra tvisten senast 2004. Den kanske viktigaste faktorn synes vara den nya avgjort förändrade omgångestonen mellan Grekland och Turkiet. Ett handfast konkret exempel härpå är den insats grekiska räddningsenheter, tillsammans med dylika från många andra länder, medverkade i när nordvästra Turkiet i somras utsattes för kraftiga jordbävningar. Kort tid därefter utsattes också Grekland för jordbävning, varpå Turkiet i sin tur omedelbart medverkade i räddningsarbetet hos grekerna. Isen var bruten.

Turkarna är väl medvetna om att landet inte kan komma att inlemmas helt i Europagemenskapen förrän det har löst motsätningsarna med Grekland. Utöver detta problemkomplex finns enligt EU:s ledare också bristerna vad gäller turkarnas tillämpning av de mänskliga rättigheterna. Samtidigt visar nämnda kritiker att bästa sättet att uppmuntra demokratisk utveckling vilken av EU-medlemmarna bedöms prioriterad -- för att inte säga ovillkorlig -- är att erbjuda Turkiet medlemskap i EU. Turkiet synes ha påbörjat en förbättring mot större respekt för de mänskliga rättigheterna och kriget mot kurderna har minskat i intensitet sedan deras ledare, Abdullah Öcalan, tillfångatogs i Kenya för bortåt ett år sedan. Här finns även med dödsdomen mot Öcalan -- en straffpåföljd, som ej accepteras av EU (jfr Sandpappret nr 1, årg 6). I detta fall tvingas Turkiets premiärminister, Süleymen Ecevit, kompromissa mellan militären samt andra nationalisterna och dem som ivrar mest för EU-anslutning. Ett sätt är att påskynda förändring av lagstiftringen så att den blir EU-anpassad, varvid dödsstraff ersätts med livstids fängelse. Militären prioriterar EU-anslutning framför hårdare kamp mot kurderna, varför förutsättningar finns att Ecevit kan sitta kvar vid makten -- då han ju samtidigt är motståndare till islamiska fundamentalister liksom militären.

När nu mer än 65 miljoner muslimska turkar kommer att inlemmas i den europeiska gemenskapen, vinner också EU insteg i Mellanöstern. Detta synes på sikt även gynna Israel, vilket är den enda demokratin i regionen. Israel har alltsedan sin moderna pånyttfödelse 1948 nästan enbart haft USA såsom en yttersta överlevnadsgaranti. När denna för några år sedan visade antydningar att vekna och gamla NATO-landet Turkiet på liknande sätt upplevde minskat politiskt stöd från USA så vann ju "de båda uistötta" plötsligt stöd hos varandra, vilket redovisats i tidigare nummer av Sandpappret. När inom överskådlig framtid EU berikas med åtminstone en -- på sikt kanske två med Albanien -- muslimsk(a) medlemstat(er) så kanske Europa kan besitta kunskaper att umgås fredligare med Mellanöstern än korsfarna gjorde, vilket förmodas stärka förutsättningarna för fred i vår region.

Bengt Hällkvist -- 050

FN- SPECIAL

FÖRRE SVENSKA STATSMINISTERN INGVAR CARLSSON ÖVERLÄMNADE TORS-
DAGEN 16 DECEMBER EN 57 SIDOR LÅNG, KRITISK RAPPORT TILL FN:S GENERAL-
SEKRETERARE, KOFI ANNAN, AVSEENDE FOLKMORDET PÅ RWANDIER 1994. I DEN
CARLSSONLEDDA FN-KOMMISSIONEN -- SOM UTARBETAT RAPPORTEN -- INGICK
OCKSÅ SYDKOREAS FÖRRE UTRIKESMINISTER, HAN SUNG-JOO, SAMT DEN NIGE-
RIANSKE GENERALEN, RUFUS KUPOLATI.

FN -SKANDALEN I RWANDA -- FOLKMORD

Folkmordet i Rwanda kunde ha stoppats, sade förre statsministern, Ingvar Carlsson, när han med svindande kritik nyligen överlämnade en rapport till generalsekretären Kofi Annan om grymheterna i centralafrikanska Rwanda 1994.

Allt beskriva folkmordet och möta överlevande har varit nerhört påfrestande enligt Carlsson och kommissionen har dragit slutsatser, om vad som blev fel, samt fördelat ett ansvar för att kanske förhindra framtida folkmord.

"Jag är fullständigt övertygad om att folkmordet kunde ha stoppats om det funnits politisk vilja och resurser. Men tyvärr, och det är den stora tragiken, fanns inte tillräcklig vilja samt en bristande kunskap och förståelse". Utredningen sågs vara en tragisk studie över de 100 dagar, när över 800 000 rwandier avrättades i ett väl planerat folkmord. De allra flesta dödades tillhörde minoritetsfolket tutsierna.

Rapporten är vidare en skrämmande redogörelse för hur FN, dess sekretariat, dåvarande generalsekretären Boutros Boutros-Ghali och säkerhetsrådet svek de utsatta, när omvärlden valde att blunda för klara varningar om ett folkmord samt hur dåligt förberedda och utrustade militära och diplomatiska var.

Kravet på en genomgripande utredning av händelseförloppet i Rwanda kom från FN:s generalsekretär, Kofi Annan, som redan tidigare fått mottaga klander för sitt handlande under Rwanda-krisen. Annan var vid den tiden undergeneralsekretär med ansvar för fredsbevarande operationer. Framför allt kritiserar hur Annan och hans avdelning i FN:s sekretariat behandlade ett betydelsefullt meddelande från Rwanda. En hemlig informator hade berättat för berörda ansvariga för den fredsbevarande styrkan UNAMIR att beväpnad hutu-milits planerade ett folkmord men också avsåg angripa belgiska FN-soldater.

Meddelandet kom i januari 1994 men föranledde ingen åtgärd. Under april påbörjades folkmordet efter att Rwandas president hade dödats, då hans flygplan sköts ned över landets huvudstad Kigali. Tio belgiska soldater, vilka skyddade premiärministern mördades samtidigt. En rad andra politiska ledare avrättades också, trots att de hade begärt FN-skydd -- medan FN-soldaterna ofta flydde från sina poster.

Rapporten visar -- enligt uppgift -- både på feighet inom FN och oberoendighet att handla.

Räcker det att enbart stå till FN?

(Fortsästa sida) 13

VAD GÄLLER FOLKMORD ELLER ETNISKA RENSNINGAR I FORNA JUGOSLAVIEN UNDER 1990-TALET SÅ HAR DESSA VARIT BETYDLIGT MER MEDIALT BEVAKADE, "CNN-EFFEKTEN", ÄN RWANDA-MASSAKRERNA, VILKET KAN HA ÖKAT PRESSEN PÅ FN ATT AGEHA KRAFTFULLARE GENOM DESS JUGOSLAVIEN-TRIBUNAL, D.V.S DOMSTOL, I HAAG.

FN:S KRIGSFÖRBRYTARTRIBUNAL I HAAG EFFEKTIVARE

Den tidigare bosnienserbiske generalen, Stanislav Galic, greps 20 december i Banja Luka av soldater ur den FN-sanktionerade, men NATO-ledda, SFOR-styrkan. Galic har i en hemlig anklagelseakt utpekats såsom krigsförbrytare av FN:s krigsförbrytardomstol Jugoslaviens-tribunalen, i Haag.

Tillvägagångssättet var densamma som när bosnienserbernas militära chef, generalen Momir Talic eller "Slaktaren från Srebrenica", arresterades i Wien i augusti. Talic hade inbjudits av den europeiska säkerhetsorganisationen OSSE till en konferens men han kom i stället att hamna i tribunalens fängelse i Haag, åtalad för brott mot mänskligheten.

För att invägga utpekade krigsförbrytare i säkerhet hålls anklagelsemål i förväg hemliga. I ett uttalande -- samma dag som Galic arresterades -- framhöll tribunalens chefsåklagare, Carla del Ponte, att hon tillämpar detta förklaringsätt för att komma åt de högre chefer, vilka fanns i kommandokedjan under den period då krigsförbrytelseerna begicks. Sådana chefer synes ofta skyddas på olika sätt av det egna landets myndigheter.

General Galic var under tiden 1992-94 befälhavare för de bosnienserbiska styrkor, vilka belägrade den del av Sarajevo, som hölls av huvudsakligen muslimska soldater. Många -- även civila -- i staden dödades av bosnienserbiska krypskyttar samt genom beskjutning av dito artilleri och granatkastare.

Totalt, med Galic, finns nu 33 fängslade i Haag. 92 personer har utpekats oförenligt såsom misstänkta för krigsförbrytelser. De mest betydande bosnienserbiska ledarna Radovan Karadzic och Ratko Mladic har dock hittills inte kunnat gripas liksom ej heller Jugoslaviens president, Slobodan Milosevic eller hans närmaste medarbetare. Milosevic angavs som krigsförbrytare av tribunalen i Haag den 27 maj medan Kosovokriget ännu pågick. Sedan Kinä -- i strid med FN:s politik för isolering av Federationen Jugoslavien -- nyligen givit nämnda federation stora krediter har Milosevics politiska ställning starkts avsevärt och risken för hans utlämning minimerats. Även Kroatens president, Franjo Tudjman, vilken i mitten av december avled i cancer, var utpekad såsom krigsförbrytare.

Under i huvudsak årets sista månad har det internationella samfundet agerat aktivt i Bosnien. Fredssamordnaren där, österrikaren Wolfgang Petritsch, har avsatt 22 lokalpolitiker medräknat borgmästaren i den serokontrollerade storstaden Banja Luka. Befälhavaren för SFOR anklagade i mitten av december Kroatiens säkerhetstjänst för illegala operationer i Bosnien för att motverka utredare utsända av FN:s krigsförbrytardomstol i Haag.

MASSGRAVFYND I ÖSTTIMOR PÅVISAR FOLKKRÄTTSBROTT OCH BEHOVET AV ATT SNABBT KUNNA SÄTTA IN FREDSBEVARANDE TRUPP, NÄR NY KONFLIKT UPPTRÄDER.

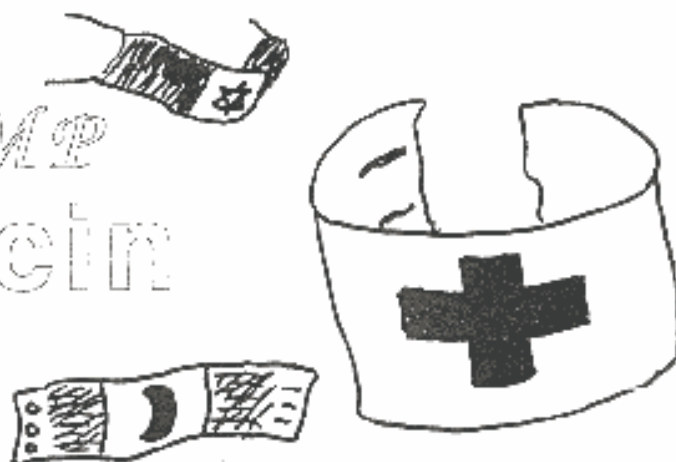
FOLKKRÄTTSBROTT I ÖSTTIMOR

Soldater ur FN:s fredsbevarande trupper i Östtimor, UNTAET, har i december påträffat två massgravar, vilka bedöms kunna innehålla kvarlevor efter mer än 100 offer för våldsamheter, som inträffade i territoriet både före och efter folkomröstningen om självständighet i augusti.

I det ena fallet har australiska marindykare funnit kroppsdelar från minst tio personer i en liten sjö vid Maubara -- något öster om staden Liquica på landets nordkust. Sannolikt finns fler kroppar i sjön. Repräsentanter för den australiska militären bland de fredsbevarande trupperna befarar att det rör sig om offer för en massaker utförd den 3 april i den största katolska kyrkan i Liquica. Enligt Yayasan Hak, den timoresiska människorättsgruppen, sköts eller höggs då ihjäl 67 församlingsbor av indonesiska soldater eller inhemska muslimska milismän.

Den andra massgravnen hittades i den östtimoresiska enklaven Oecussi i Västtimor. Denna gravplats förmodas enligt uppgifter från ögonvittnen innehålla åtminstone 52 kroppar, varav hittills 14 påträffats meddelar 14 australisk militär. Tidigare har totalt cirka 200 kroppar hittats på skilda platser. **Bengt Hällkvist -- 050**

FREDSKAMP -Medicin

ISRAELISKA CIVILFÖRSVARET OCH FÄLTJSUKVÅRDEN HAR ÅNYO VISAT PROV PÅ SÅVÄL HÖG OCH STOR INSATSBEREDSKAP, TROTS LÅNGA AVSTÅND, SOM MYCKET GOD KOMPETENS. NÅGOT ATT EFTERLIKNA.

ISRAELISK FÄLTJSUKVÅRD EFTER HUMANITÄRT ANGREPP

Som ett resultat av först serbernas etniska rensning i Kosovo och sedan det av humanitära skäl påtvungade preventiva NATO-flygkriget mot Federationen Jugoslavien i avsikt att hjälpa de kosovoalbanska flyktingarna att komma undan till grannländerna så upprättades i dessa stora flyktingläger. Därvid utvecklades också ett omfattande behov av hälso- och sjukvård men som nämnda länder inte på långa vägar kunde tillgodose. Bland de internationella organisationer och länder som genomförde direkta humanitära eller medicinska insatser fanns även Jewish Agency och Israel. Att Jewish Agency medverkade berodde till stor del på att det också fanns en del judar bland flyktingarna.

Den 2 april i våras startade sålunda Jewish Agencys första plan med läkemedel, filter samt tältutrustning till Makedonien och Albanien. Fligheten hade försenats i två dagar innan erforderliga överflygningstillstånd kunde erhållas från NATO! Med i planet flög Israels vetenskapsminister, Silvan Shalom, ett läkarteam men även UD-personal och som så ofta journalister. Shalom lämnade efter återkomst till Israel en skakande rapport över flyktingsituationen, vilken snabbt medförde stora ekonomiska bidrag.

Den israeliska armén sände den 6 april ett fullständigt fältsjukhus, lastat på två stora militära transportplan, till Makedonien. I ett tredje transportplan flögs personalen om 80 israeler, vilka bestod av läkare, sjuksköterskor, sjukvårdare och vaktsofficer ur israeliska armén till Skopje, varpå såväl personal som utrustning genomförde 20 kilometer marktransport till staden Stenkovceh intill Kosovo.

I personalstyrkan ingick bl.a. en specialist på smittsamma sjukdomar, en gynekolog, en barnläkare, en ortoped samt fyra invärtesmedicinare, varav två var albansktalande och albansktalande judiska läkare. Bland materielen fanns givetvis modern röntgen- och operationsutrustning. Fältsjukhuset var fullt upprättat redan dagen efter ankomst.

Utöver ovan nämnda insatser har olika israeliska hjälporganisationer genomfört ytterligare medicin- och förnödenhetssändningar etc. till flyktinglägren i Albanien samt Makedonien mer redovisas ej här.

ISRAELISKA KATASTROFINSATSER VID TURKISK JORDBÄVNING

En räddningsstyrka om 320 man ur israeliska civilförsvaret var först på plats av utlänningar, när nordvästra, tätbefolkade Turkiet drabbades av flera omfattande jordbävningar i augusti i somras. Ännu mer civilförsvarspersonal om 145 man jämte 17 personer ur Magen David Adom, Israels motsvarighet till Röda Korset, tillkom när katastrofens gigantiska omfattning stod klar eller rättare sagt växte genom flera efterskalv. Bidragande orsak till de stora israeliska insatserna var även här israeliska eller judiska offer utöver det nära samarbete på olika områden – inte minst det säkerhetspolitiska – som vuxit fram mellan Turkiet och Israel på senare år.

Ovanpå nyssnämnda insats sände folkläktingen israeliska armén ett komplett modernt fältsjukhus om 100 sängplatser jämte givetvis läkare och sjuksköterskor m.m. Sjukhuset upprättades i Adapazari 150 kilometer öster om Istanbul och i en region, som räknar 350 000 invånare, vars sjukhus hade blivit obrukbart.

Turkiet fick även av Israels regering erbjudan om specialistvård för svårt skadade vid israeliska sjukhus

Stabsredaktörens spalt

+++++

"NÄR BILL RINGER, DÅ STÄLLER MAN UPP..."

Vaknade av att telefonen ringde i skenet, tillade på klockan och fann att den bara var kvart över fyra. Vad fan nu då? Vad är det för en däre som ringer mitt i natten, tänkte jag på väg fram till telefonen. Lyfte på luren och en vänlig mansperson bad på amerikansk engelska om ursäkt för att han ringde så tidigt. Det var situationens alivar, som gjorde att han inte kunde ta några sådana hänsyn, förklarade han.

Rösten var alltför välbekant för att det ens - sömndruxet och nyvakat - illstånd skulle gå att ta fel på den. Och jag säger bara det, att man ber inte USA:s president att fara åt helvete, bara för att han ringer och väcker an.

Sen gick den gode Bill direkt på sitt ärende: "Det har uppstått ett död äge i förhandlingarna i Wye River", sa han, "och just nu ser det ut som om det finns en uppenbar risk för att det inte blir något fredsavtal. Den israeliska delegationen har uttryckt sitt missnöje med alla nya palestinska krav och läge: är -- för att nu tala klartext -- mycket allvarligt. Världen har inte råd med ännu ett misslyckande och det är där du kommer in i bilden. Har haft en lång diskussion med Hillary och vi är båda överens om att du är kanske den enda personen med rätt bakgrund och kapacitet för att lösa det här problemet. Vi vill därför be dej att sätta dej på första bästa plan till Washington, så skickar vi en bil som hämtar på flygplatsen!"

Tyvärr vaknade jag, innan jag fick chansen att visa hur nyckeln till en varaktig fred i Mellanöstern skulle se ut.

Ett fall för drömtydare

Till saken hör att jag drömmer ofta och detaljrikt och med till synes så stark verklighetsanknytning att jag, när jag vaknar, för det mesta inte förstår, varför jag vaknar i min egen säng hemma i postaden i stället för Jerusalem, New York, St. Petersburg eller var det nu var jag befann mig några ögonblick dessförinnan. Nästan alltid brukar jag kunna redogöra för vilka som var med i drömmen och exakt återge exempelvis en dialog mellan de inblandade. Mina drömmar är bara sällan så där diffusa som drömmar ofta brukar vara. Dessutom drömmer jag ofta om kända personer och min egen relation till dessa.

Är jag utan att egentligen vara medveten om det kändisfixerad? Har jag kanske storhetsvansinne? Eller är det rent av en schizofreni under utveckling, som ligger bakom dessa drömmar? Ibland har jag på allvar tänkt gå till någon drömtydare för att få hjälp med tolkningen men det har bara inte blivit av. Möjligen beroende på att jag innerst inne inte vill veta.

Brott mot FN-stadgan

Mer än en gång har jag drömt om livet i Baluja och flera av mina kamrater i detta sammanhang. Bara härnäst veckan drömde jag om chefen för STR-kompaniet, numera redaktören, Bengt Hållkvist. Egentligen spelade han en underordnad roll i drömmen, vars huvudperson han i realiteten ändå var.

Drömmen utspelade sej i nutid, alltså mer än 20 år efter bataljon 72 M. I min post fanns en dag ett "brunt myndighetskuvert" av det slag som brukar framkalla allergiska symtom hos mej. I kuvertet fanns ett brev, där jag helt kort anmodades att tre veckor senare infinna mej till rättegång i Hovrätten för Nedre Norrland i Sundsvall som svarande. Brottsrubriceringen lød "Brott mot FN-stadgan" och kårande var "Konungariket Sverige genom Major Bengt Hållkvist".

Brevet innehöll ingen som helst förklaring till varför just hovrätten i Sundsvall eller vad som låg bakom brottsrubriceringen och Bengt Hållkvists roll i det hela.

Det är klart att jag blev ganska konfunderad, slängde mej på telefonen och slog nummer 013 - 602 45 för en förklaring. Det var Bengt själv som svarade. (Forts nästa sida)

ÖKENVÄRLDEN...

SOM TRADITION BRUKAR VI UNDER OVANSTÅENDE VINJETT I VARJE NUMMER AV SANDPAPPRETT ÅTERKOMMA MED EN BESKRIVNING AV FACTA OCH/ELLER FICTION OM ETT DJUR ALTERNATIVT EN VÄXT, SOM FINNS/FUNNITS I SINAI ELLER EN STJÄRNBILD DÄROVANFÖR MED ARABISK ELLER ANTIK EGYPTISK ANKNYTNING

"HEMÅT DET BÄR..."

Pelusioms ruiner i början av mars 1979

Vinterns blåst och regn med "klabbföre" i sanden har avlösts av klart väder, svaga vindar och en varmende sol, vars strålar jag avnjuter i stillheten bland de raserade granitpelarna i den forna romerska metropolen. Mina hjärtslag hörs i tystnaden, som emellertid plötsligt bryts av avlägsna men tydliga trumpetstötar. Ack så välbekanta toner för en västgöte, TRANOR! ?!

Har jag drabbats av en förtrollning, som får mig att tänka på hembygden vid Hornborgarsjön i vårdag-jämningstid? Instinktivt lyfter jag plocken och där, knappt synliga, skruvar de uppåt i ökertermiken, en stor flock tranor som efter en stund formorer sig i "snöplög" och glidflyger norrut över Medelhavet mot Turkiet och Europa. Deras sång låt som: "Hemåt det bär..."

Jag skakar emellertid av mig den hemlängtan, som återseendet av Västergötlands landskapsfågel framkallat, ty "då nöttar ente möe te" och börjar i stället fundera över fågellivet i Sinai.

Tranor som "rolerat" hem till fällen vid Hornborgarsjön.

Detalj ur målning genom Sigbritt Lewén.

Red.

ett fåtal särskilt anpassade inhemska arter av fåglar och andra djur. Emellertid kunde jag under halvåret i Sinai identifiera ett tredtiotal "bofasta" och ett tiotal vintergästande fågelarter. Avsikten är inte att presentera en "inventeringslista" men att välja ut några intressanta exempel ur kategorierna "bofasta" och "vintergäster", varav de flesta är förknippade med personliga upplevelser.

Uöver 72 M finns det alltså fler nordbor, som tillbringat vintern i varmare klimat än hembygdens och som redan påbörjat "rotationen" hem.

En stor del av de fåglar, som häckar i Nordeuropa, vistas under vintern i Medelhavsområdet, där de tyvärr ofta faller offer för jakt och fångst, t.ex. i form av de nät som beduirerna sätter upp i palmkvistar längs kusterna, bl.a. vid "Plastic Beach"

Vi, som upplevde kargheten i ökenlandskapet, har kanske svårt att föreställa oss att detta kan hysa mer än

Av vintergästerna har tranan redan nämnts. En annan nordlig fågel mötte jag på uteserveringen vid officers-mässen i Baluza. Det var en tidig eftermiddag, jag hade slunkit in för att förbättra vätskebalansen med en Coca-Cola, när en blåhake satte sig på bordet framför mig. Det var en märklig upplevelse att så denna van-
18 ligtvis skygga "ljällbjörkarnas näktregel" hell orädd i en helt annorlunda omgivning. (Forts. nästa sida)

Vid Medelhavsstranden och Suezkanalen såg jag tofsvipor, kanske var de från Gotland, där de kallas för "bläckor". Flugorna i Sinai var stundom ett svårt plågoris men vi fick hjälp att decimera dem genom sädesärlor och svalur, som följt med oss från sina nordliga födelseorter.

Blanc de inhemska fåglarna finns en stor variation: från väldiga gamar till små tättingar, varav kosmopoliten gråsparven är en. Det var inte bara egyptier, israeler, yankees och sovjeter som spanade på oss från ovan. Gamar, främst svart/vita smutsigamar och brun/svarta gåsgamar höll "säkert koll" på oss från hög höjd så att inget åtbart gick förbi.

Vid ett besök på den stora israeliska basen Retdim fick jag syn på en stor svart rovfågel med en vit V-formad teckning på ryggen. Den satt på marken vid sidan av vägen och hade något att äta på. Det visade sig vara ett exemplar av den sällsynta och imponerande klippömen, som är något större än vår havsörn.

När jag en gång var ute på "inspection" i helikopter från AUSTAIR med Lt Peter Clark vid spakarna fög vi så lågt mellan de väldiga sanddynerna att man kunde se in under "överhänget". Där, i en nisch, satt vishetens symbol och pirade sömndrucket mot den bullrande jättetågeln, som störde middagsluren. Det var den lilla minervaugglan (Athena noctea = "Nattens Athena"), som fått sina namn från två nästan identiska gudinnor. Minerva var romarnas motsvarighet till grekernas Pallas Athena, vishetens gudinna, som hade en uggle till symbol. Minervaugglan är också staden Athens fågel.

... stor variation: från väldiga gamar till små tättingar...

En annan symbolfågel är duvan. Kärleksgudinnan Afrodite alias Venus har duvan som sin fågel. Fredsduvan härstammar från den duva, som Noa sände ut från arken, när den strandat på Ararat och som återvände med en olivkvist i näbben. Den Helige Ande symboliseras i den kristna konsten av en duva. Många duvsorter har sitt ursprung i Mellanöstern. Klippduvan, som är stamfar till tamduvorna och de förvildade stadsduvorna.

Under 1950-talet skedde en explosionsartad invandring av turkduvor till Europa. 1959 såg jag turkduvan för första gången, det var på Varbergs fästning. Numera är turkduvan en vanlig stanfågel i Götalands och Svealands samhällen. Turkduvan och dess nära släktingar turturduvor och palmduvor är allmänt förekommande i byar och städer i hela Mellanöstern inklusive Sinai.

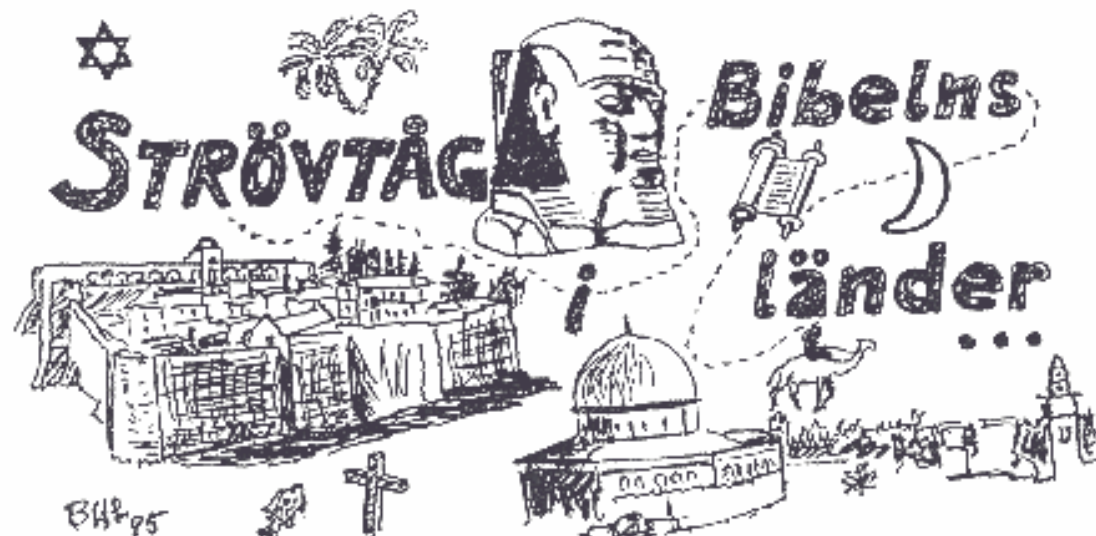
Likaväl som duvan anses symbolisera freden (i verkligheten är duvorna trätunga och stridslystna!) finns det fåglar som förknippas med krig (vad annars i MÖ?). Den mest spektakulära är hårfågeln med rostbrun kropp och huvud samt svartvittranciga vingar och stjärt. Det märkligaste är dock hjässstjädrarna, som i uppfällt läge liknar en praktfull hjälmprydnad eller en präktig tuppkam men, som i nedfällt läge, ger intryck av att fågeln har en "extranäbb" i nacken. En annan egenhet är att honan och ungarna använder "kemisk krigsföring" i självförsvar genom att spruta en illaluktande vätska från gumpkörteln. Den har i århundraden ansetts varsla om krig och annat elände. Förr häckade hårfågeln i Sverige men är numera endast tillfällig sommargäst.

En annan varslare av krig och olyckor är varfågeln, vars vetenskapliga namn (Lanius excubitor) ungetär betyder "slaktare och väktare". I den lilla trädgrupp, som fanns utanför mitt "prefab" i Baluza, höll en varfågel till. Den väckte mig ofta med sina skarpa läten, där den satt i trädtoppen lystel sneglande på några kameleonter, som såvligt smög på insekter i lövverket. En av dem hade blivit av med halva svansen, kanske hade varfågeln knipsat av den för att få sig en smakbit, ty varfågeln är, trots att den är en tätting, en skicklig ägare som likt släktingen törnskatan hänger upp sitt bytte i taggar eller grenklykor. I de länder där falkjakt bedrivs används den för att signalera att talken är i närheten. En annan ras av varfågel häckar i Norrlands inland och fjälltrakter men kan vintertid ses längre söderut. Samma fågelart har således anpassat sig till två helt skilda miljöer.

Nämnas bör även några av det faraonska Egyptens heliga fåglar som finns avbildade i gravkammrar och på papyrusmålningar. Den heliga ibisen liksom marabustorken finns ej längre i Egypten, däremot finns den svarta ibisen i Nildeltat och nilgåsen i Nilen söder om Kairo. Många fler av Orientens märkliga fåglar är väl värda att presenteras: skriktrastar, bulbyler, ökenlöpare m.fl. m.fl. men det blir kanske en annangång.

Emellertid avbröts mina fågelfunderingar i Pelusium brutalt av några häfiga detonationer i västlig riktning bortom saltträsket vid E-linjen, det var minröjning som pågick och jag erindrades om att plikerna kallade. Det var ännu flera månader kvar innan jag kunde följa tranorna till Västergötland och sjunga: "Hemåt det bar..."

Alv Svensson -- 003

+++++
VI FORTSÄTTER FÖLJA VÅR FÄRDLEDARE, BATALJONSPASTORN. REDAKTÖREN

Denna gång ska vi begränsa oss till området runt **Genesarets sjö**. Denna sjö är nog den mest omskrivna och legendomspunna sjön i världen. Redan medan vi gick i barnskolorna fick vi höra talas om Jesu lärjungar, som fiskade här, hur Jesus stillade stormen och hur han gick på vattnet. Det var spännande att höra om sjön Genesaret -- som den heter på det egna landets språk. Kinneret betyder "harpa" för sjön har formen av en stor harpa. Men nu går vi tillbaka nästan 2000 år i tiden.

Kafarnaum -- numera enbart ruiner från gången tid -- ligger vid sjöstranden nordväst om sjön. Det berättas att Jesus vid mogen ålder flyttade till Kafarnaum. Jesu lärjunge Petrus flyttade hit från **Betsaida** -- norr om sjön finns ruiner av den staden. Här byggde han ett hus, **Fiskaren Petrus hus**. En utgrävning visar på husets form. Tyvärr har katolska kyrkan byggt ett förskräckligt monument, som liknar ett Stealthflygplan, över ruinerna. Kafarnaum deltog inte i upproret mot romarna under första århundradet och därför blev fiskarbyn kvar. De var här i Kafarnaum som Jesus berörde en lam man, vilken sänktes ned genom taket på synagogan. Här i Kafarnaum finns också en vacker synagogruin. I dess närhet finns gamla lämningar av vinpressar och handkvarnar. Vidare finns här intressanta utsmyckningar inhuggna i stenar. Bt.a. finns en inskrift om fiskaren **Zebedaios**. Kanske är det den mannen, som omnämnes i Bibeln såsom far till Jesu lärjungar, Jakob och Johannes.

Här i närheten finns också **Bröndundrets kyrka**. I Bibeln (Matt. 14.15-21) berättas om hur Jesus gjorde ett bröndunder för 5000 män. Traditionen utpekar platsen **Tabga** för detta och här har man byggt en kyrka. Längst fram i korset -- under altarbordet -- finns en mosaik med fem bröd och två fiskar.

Nordväst om Bröndundrets kyrka ligger **Saligprisningarnas berg**. Som nortänning tycker man det bara är en liten kulle. Här var det Jesus höll sin **Bergspredikan**. Jag vill rekommendera att läsa den i första boken i Nya Testamentet (Matt. kap 5-7). Bergspredikan innehåller en genial visdom.

För att befästa platsens dignitet byggde italienska fransiskaner en kyrka och ett nunnekloster på berget 1938. Här kan man både äta och bo. Det är enkelt men klart godkänt. I anslutning till kyrkan finns en mycket lugn och vacker trädgård.

Cirka 1 mi nordväst om Kafarnaum ligger staden Safed. Kanske var det den staden Jesus syftade på när han sade:

- Inte kan en stad döljas, som ligger uppe på ett berg.

Safed är den högst belägna staden i Israel. Det är en mycket vacker stad omgiven av lummig grönska. I staden bor nu drygt 20 000 invånare. Ända fram till 1948 hade denna stad arabisk befolkning men i samband med kriget flydde (förrevs) dessa. Safed är kanske mest känd såsom konstnärssstad. Det är roligt att vandra mellan de gamla husen, gå in i de små gallerierna, titta på konst av alla slag och promenera i de gamla kvarteren.

Men helt plötsligt kan dyllen brytas av dånande helikoptrar, vilka kommer med sårade soldater från Libanon. Eftersom Safed ligger nära libanesiska gränsen har man här byggt ett väl utrustat sjukhus för både militärt och civil bruk. Safed är en mycket märklig stad.

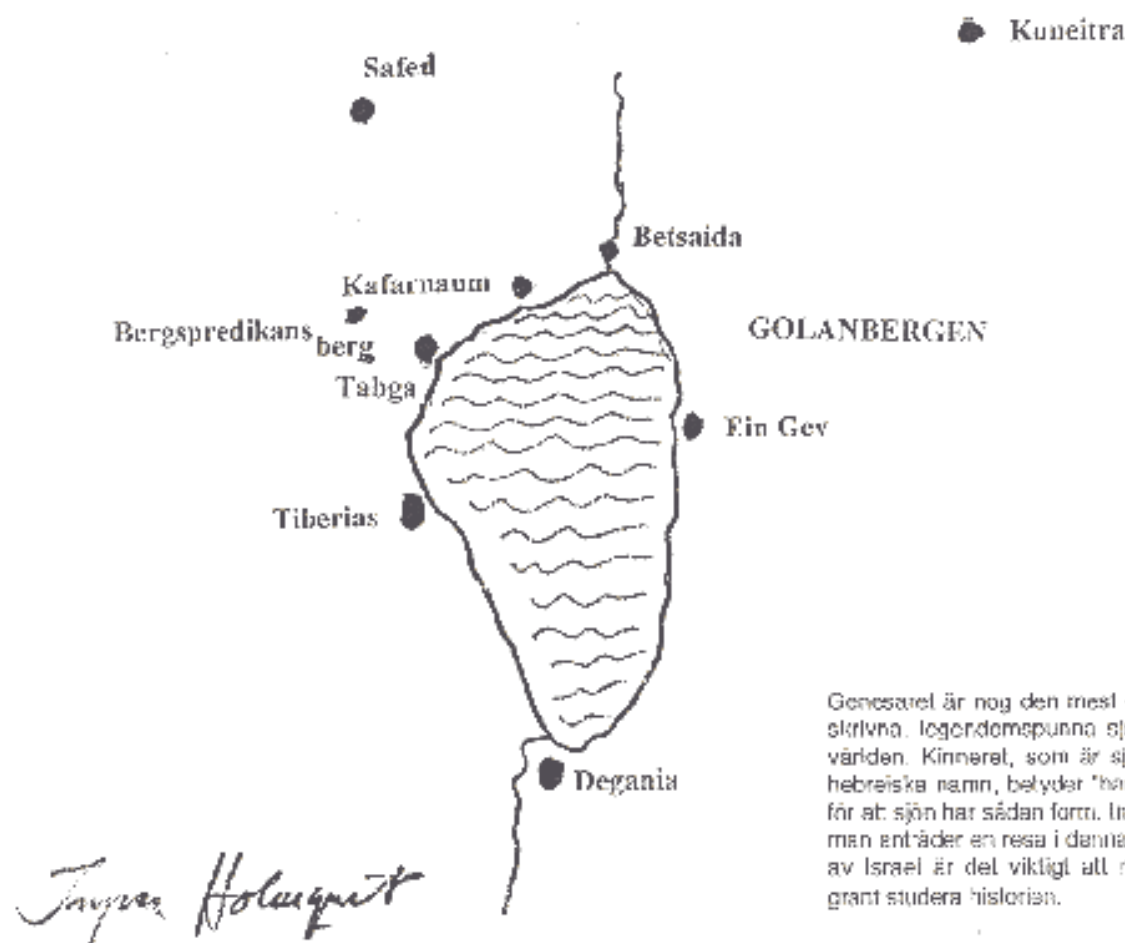
På 1100-talet byggde korsfararna en befästning och här stod svåra strider mellan araber och korsfarare. För judarna är den en viktig stad. Hit flydde judar undan förtöjelsetema i Spanien 1492, när Ferdinand och Isabella skulle tvångskristna dem. Här trycktes också den första boken på hebreiska på 1500-talet.

20 Staden har haft en judisk, muslimsk och kristen befolkning. Efter Sexdagarskriget 1967 är sta-

den helt judisk. I denna stad har det hebreiska språket funnits kvar i judiska enklaver. På 1600-talet fanns här 18 judiska skolor och 21 synagogor med 20 lärare. Man kan nu besöka de gamla **Josef Caros synagoga** och **Aris synagoga** och känna "lukten" av tusenårig tradition. När **Teodor Hertzl** och **Chaim Weismann** -- Israels förste president -- skulle återuppliva det hebreiska språket, levde detta kvar i Safed. Här startades också skolor i hebreiska. Härifrån växte det gemensamma språket i Israel fram i början av 1900-talet. Numera har Safed enbart judisk population.

Nu gör vi en resa söderut på knappt 3 mi och kommer till **Tiberias**. Staden ligger vid stranden sydväst om Genezaret. Den anlades av Herodes Antipas år 22 e.Kr. till kejsar Tiberius ära. Tiberias är den enda staden vid sjön och en finturiststad. Även här finns många sevärda platser bl.a. ruinerna av en korsfararborg **Moses Maimonides** -- eller Mose ben Maimon -- ligger begravd i staden. Han är en av de stora kulturpersonligheterna i judendomen. Han var med om att bygga slottet Alhambra i Spanien men fick fly till Egypten. Där var han sultan Saladins livläkare -- dessutom var han filosof och forskare. Han skrev ett tiotal böcker i medicin, dog 1204 och fick, som sagt, sin grav i Tiberias. Strax söder om Tiberias finns **Tiberias Hot Springs**. En legend berättar att kung Salomo mötte demoner. Han sa strängt till dem att fara ner i underjorden för att värma vattnet åt honom. Men ingen talade om för demonerna att Salomo dött -- därför eldar de och värmer vattnet fortfarande. Hur som helst, här finns fina, varma, svavelhaltiga bad och platsen är nu kurdort med många besökare. Vattnet håller en temperatur på +62°.

Vid **Jordanflodens** utlöde ligger kibbutzen **Degania**. Den är kallad "kibbutzernas moder" eftersom den är den första kibbutzen i Israel -- grundad 1909. Denna kibbutz har upplevt många svåra tider. Det berättas att när jordbrukarna körde sina traktorer måste en köra traktorn och en annan sitta med geväret skjutklart för uppe på **Golanhöjderna** där den syrisk armén och basköt israelerna. Det var ett ständigt irriteringsmoment för de unga bosättarna. Vid Jordanflodens utlopp finns också ett väl utbyggt dopställe, dit många kristna från hela världen kommer för att låta döpa sig.

Genezaret är nog den mest omskrivna, legendomspunna sjön i världen. Kinneret, som är sjöns hebreiska namn, betyder "harpa" för att sjön har sådan form. Innan man enträder en resa i denna del av Israel är det viktigt att noggrant studera historien.

På sjöns nordöstra strand ligger kibbutzen **Ein Gev**. Här kan man bo, äta bra och bada i Genesaret. Kibbutzen har många olika djur, bl.a. en stor strutsfarm. Från Ein Gev reser man upp mot Golanhöjderna. Här finns mängder av minnesmärken från Självländighetskriget 1948, Sexdagarskriget 1967 och även Jom Kipurkriget 1973. När man kommer upp på höjderna ser man den väldiga radaranläggningen, vilken Israel erövrade från **Syrien** och långt borta syns ruinerna av staden Kuneitra, som Israel tog under Jom Kipurkriget. Nu ligger den staden i "ingenmansland" men ett nytt Kuneitra ser man på andra sidan syriska gränsen. Utöver de israeliskt ockuperade kullarna finns ett pärlband med vindkraftverk, som försörjer de många kibbutzerna på Golanska högplatån. Man förundras över hur fort Israel utnyttjar mark och bygger ut bosättningar. Enligt uppgift har Israel här planerat att ordna bosättningar för 250 000 invånare. Givetvis är detta ett mycket stort problem, när man skall genomföra fredstörhandlingar med Syrien. För att återgå till gången historia; även ut över dessa nejder ser man lämningar från korsfarartiden. Borgruiner finns lite här och där på höjderna. Det var också på den här högplatån, som vägen till Damaskus gick på Jesu tid. Och någonstans i dessa trakter fick Paulus en uppenbarelse av Jesus (Apostlagärningarna kap 9). Innan man skall ge sig iväg på en resa i denna del av Israel, är det viktigt att noggrant studera historien -- då blir resan "rasande spännande". Lycka till!

Ingvar Holmquist -- 033

INSÄNDARSPALTEN

SKRIVET I
SANDEN

DET HAR INSÄNTS ETT VÄLKOMMET RESEBREV FRÅN EN AV DELTAGARNA I KAMRATFÖRENINGENS NU SENAST ARRANGERADE MELLANÖSTERN-RESA.

REDAKTÖREN

Trivsamt kamratresor för 72:an till Mellanöstern

Så blev det då en kamratresa igen och det för tredje gången för oss i 72 M. De flesta av oss kom hem från vår tjänstgöring i Sinaiöknen och i Ismailia i juni 1979 och efter många vartannatårliga kamratträffar var vi ett 20-tal 72-or med anhöriga, som åkte ut på en veckoresa i mars/april 1990. Vi bodde på ett fint hotell nära pyramiderna och bland annat besökte vi Ismailia och Baluza. Tyvärr fick vi inte komma in på vår gamla Camp Tre Kronor utan endast beskåda den från stora landsvägen.

Andra gången det begav sig var två år senare. Resmålet i mars/april 1992 var Israel. Eftersom vi den gången endast var två ex-FN-soldater, Jerry Junghaga och undertecknad med damer, ingick vi i ett större resesällskap. Den första veckan reste vi runt till många kända platser i Israel, varefter vi hade en fin badvecka i Eilat.

Förväntningarna och spänningen inför årets resa var stora. Resan var välarrangerad och alla verkade nöjda, när vi efter 15 dagar återkom till Sverige. Den här gången var vi totalt 16 personer i vår grupp. Vi var elva 72-or, nämligen: Sten Berglund, Mikael Ekström, Folke Fagrell, Per Hallgren, Tore Ivarsson, Nils-Gunnar Johansson, Bengt Nordberg, Bo Ringdahl, Bernth Schagerlind, Roger Storm och Leif Willman. Nils-Gunnar, Bernth och Roger hade med sina respektive och Sten sin dotter. Per Hallgrens kollega Torsten Linder, som deltog, har inte tjänstgjort i vår bataljon men vid tidigare FN-tjänst tillsammans med Per. Att Torsten trivdes tillsammans med oss gick det inte att ta miste på.

A la tul Kairo

Det var tidigt på morgonen, måndagen den 18 oktober, när vi lyfte från Arlanda. Austrian Airlines tog oss via 22 mellanlandning i Wien till Kairo. På tisdagen var det sight-seeing och vi besåg Egyptiska museet,

pyramiderna, Sfinxen, Alabastermoskén, basarerna och staden i sin helhet. Sedan var onsdagen fri för egna excursioner eller för bad i hotellets pool på 8:e våningen. Egna aktiviteter förekom också och jag passade på att besöka Rotarymöten både tisdag och onsdag kväll. Som medlem i en svensk Rotaryklubb är man alltid välkommen till klubbar i andra länder och givande kontakter med människorna där. Bland annat blev jag inbjuden till ett muslimskt societetsbröllop en vecka senare och detta var en fantastisk upplevelse.

Nilenkryssning och kulturhistoria

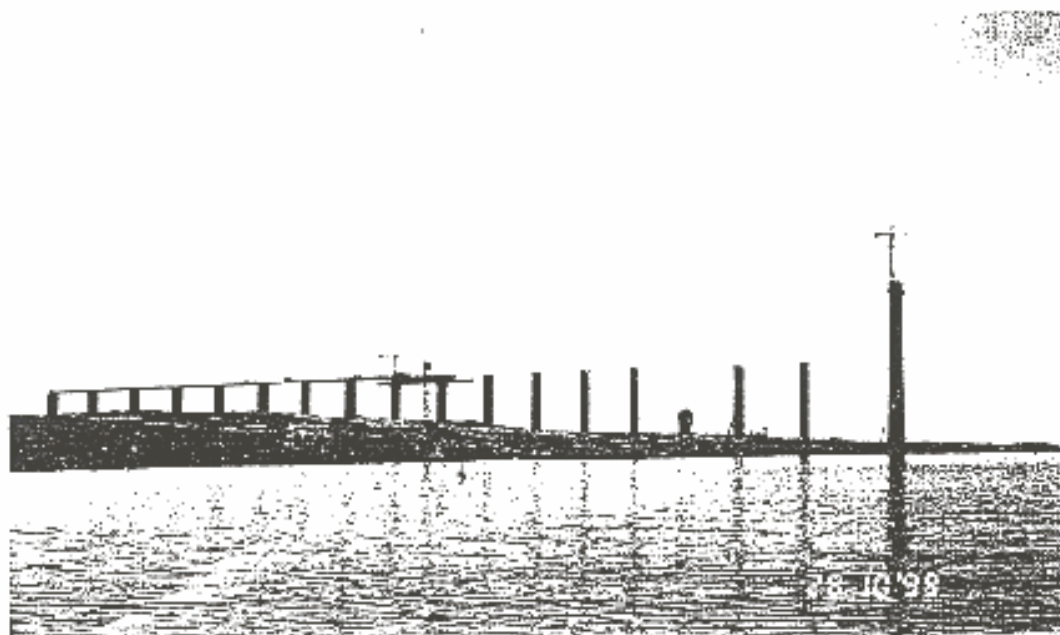
Torsdag morgon den 21 oktober flög vi till Luxor och den verkligt avslappnande semestern i form av en fyrdagarskryssning på Nilen, ombord på kryssningsfartyget African Queen, tog sin början. Det blev dock inte enbart soliga dagar på fartygsdäcket utan också åtskilliga studiebesök med sakkunnig ciceron. Vi besökte bl.a. Antikens Tebe och besåg templet i Esna, Luxor och Philae och vi fick höra mycket om Ramses IV. Väl framme i Assuan besåg vi Nasserdammen m.m. för att efter en natt på hotell flyga tillbaka till Kairo. Där hade vi ytterligare en dag till eget förfogande.

Eget äventyr i Kairo: Muslimskt societetsbröllop

Jag kan inte låta bli att berätta om bröllopet, som jag hade förmånen att få bevisa. Det var ett muslimskt societetsbröllop, som jag blivit bjuden på. Det ägde rum på Nile Hilton Hotel i Kairo och började klockan 21.30. Det eleganta brudparet vandrade nedför den breda paradtrappan på hotellet till örnbredövarande musik av 14 trumslagare och åtta flöjtbläsare. 200 gäster trängdes och hotellets personal glömde allt annat. På nedersta planet ägde vigselceremonin rum under högtidliga former. Så följde brudparets paradmarsch upp för trappan till festvåningen, där en exklusiv måltid väntade. Musikunderhållningen var exzellent och stämningen fantastisk. Blandningen mellan arabisk och västerländsk kultur och musik förvånade mig.

När orkestern spelade *I just called to say I love you* och jag stod mitt på golvet lätt skakande, tillade jag på klockan. Den var 00.30 och utanför de stora fönstren glimmade Nilen i skenet av stadens belysning. Kairo Tower, som jag minns sedan 70-talet, stod där majestätiskt. Jag sände en varm tanke till min hustru Birgit, som inte kunde följa med den här gången p.g.a. att det inte går att få semester just som man har börjat ett nytt jobb. Jag kände mig privilegierad och tänkte på alla intressanta upplevelser som mina 14 månader i FN-tjänst givit mig. Jag kom till vårt hotell klockan 01.45 och det återstod endast tre timmar till snabbfrukosten och bussresan genom Sinaï t.v.b. Tel Aviv.

Den egyptiska kvinnans roll har verkligen förändrats. På ett Rotarymöte som jag besökte var det en kvinnlig president och det var fantastiskt att se hur enkelt, frimodigt och professionellt kvinnorna talade, trots att männen dominerade i antal. En annan sak är att nu talar alla taxichaufförer engelska. Myndigheterna har också lyckats släpva försäljarnas häftiga metoder i basarerna och på gatorna. Vid pyramiderna finns numera en särskild kamelberiden polisstyrka för att övervaka förbjudna affärsmetoder. Trafiksituationen i Kairo kan fortfarande beskrivas med ett enda ord: *fruktansvärd*. Rådca sig, den som kan!

Sinaimjör har genomgått stora förändringar sedan vår tid där. En modern bro håller på att byggas över Suezkanalen...

Foto: Bengt Nordberg 23

Vårt Sinai

Sinaiöknen har genomgått stora förändringar sedan vår tid där. Beduinlivet och kamelerna finns kvar men när trängts undan av moderna bostadshus och industribyggnader. Tidigare steril ökenmark blomstrar. En modern bro håller på att byggas över Suezkanalen, där vi FN-soldater en gång flottades över enligt egypternas villkor, nej godtycke heter det, vilket vi säkert aldrig glömmet. När vi passerade Baluza såg vi på avstånd vår gamla camp. Vissa byggnader eller delar av dessa står kvar, bl.a. skyttade vi matsalsbyggnaden. Tyvärr gick det inte att stanna till eftersom vi färdades i en bilkonvoj från en plats mellan Kairo och kanalen till israeliska gränsen ledd av egyptisk militärpolis. Vi kunde konstatera att de sista milen före Gaza, där det tidigare var steril öken, numera verkligen blommar. På 70-talet var kontrasten stor, när vi passerade gränsen mellan länderna. Numera är det inga större skillnader -- alla fall inte när det gäller växtligheten.

Shalom Israel

I Israel hade vi fyra bra dagar. Vi bodde på hotell Metropolitan i Tel Aviv, 100 meter från Medelhavets strand. När Tore och jag på hemresedagens morgon, den 1 november, simmade i de ganska häftiga vågorna var vattentemperaturen 28 grader. Att gå upp på stranden kändes kylslaget eftersom det bara var 25 grader i luften och blåste friskt.

Två heldagsutflykter hann vi med. En dag ågnades åt Jerusalem med besök bl.a. i Bellehem, Födelsekyrkan, Gogata, Via Dolorosa och Klagomuren. Påföljande dag åkte vi till östra Israel för att ta linbanan upp på Masada-dippan samt att bada i Döda havet, där vattnets salthet är 22 procent. Vi gjorde en extra visitt i Jerusalem med besök på Oljeborget. Utflyktmålen var välkända och vi hade besökt dem under vår FN-tid -- men det var mycket intressant att komma tillbaka.

Klockan 22.30, måndagen 1 november, stod vi alla välbehållna åter på Arlanda nöjda och glada över att ha hunnat vara med på denna förnämliga kamratresa till vårt gamla tjänstgöringsområde i Mellanöstern. Vi tackar Per Hallgren och Bosse Ringdal för ett bra upplägg av vår resa.

Bengt Nordberg -- 030

Vad bjuder Främre Orienten?

ILLASINNAD RYKTEN PÅSTOD ATT UNDERTECKNAD OFTA SÅG HÄGRINGAR I ÖKEN OCH DÄRFÖR FICK SÅDAN APTIT ATT MATEN HADE SVÅRT ATT RÄCKA TILL FÖR ÖVRIGA ÖKENKAMRATER. ÄR NEDANSTÄENDE EN HÄGRING MÄNTRO? REDAKTOREN

ISRAELISK AVOKADO- OCH GRANATÄPPLESALLAD -- 4 port (förrätt till kötträtt)

4 matskedar vitvinsvinäger
2 matskedar apelsinsaft
salt
nymald svartpeppar
1 tesked honung
2 matskedar olivolja
1 matsked jordnötss- eller
solrosolja
2 matskedar hackad färsk mynta
1 mogen granatäpple, skuret i
1/5 g svarta vindruvor, skurna i
och med kärnorna uttagna
2 mogna avokador
1 matsked pressad citron
färsk mynta för garnering

24

Vispa ihop vitvinsvinägern, apelsinsalten, saltet och pepparet jämte honungen i en liten skål. Vispa ned oliv- och grönsaksoljan, läte i taget tills dressingen är tjock och krämig. Rör i den hackade myntan samt placera skålen åt sidan. Skrapa ut fröna ur granatäpplena ned i en liten skål. Tillsätt vindruvorna och blanda. Skär i avokaden och ta ut kärnan. Nyttja kniv med tunt blad och skär mellan skalet samt köttet så att allt skal blir borttaget. Lägg avokadahalvorna med den runda sidan uppåt. Använd därpå en skarp kniv samt stick in den i avokador ungefär 1/4 cm från den smala änden, där grönen förut suttit fast. Skär därefter avokaden i 6 mm tjocka skivor på längden men låt den smala änden högst upp vara hel. Lägg upp en skuren avokadahalva på en tallrik och tryck försiktigt ut avokadoskivorna med handflatan så att de bildar en solfjäderform. Skvätt över läte pressad citron. Stör ungefär 1/4 av granatäpplefrö- och vindruveblandningen ovanpå varje avokadahalva samt häll dressingen däröver. Gamla rullen med myntablod.

Receptet utdrag ur Judisk matlagning, Elizabeth Cohen

Bengt Hällkvist -- 050

HELA REDAKTIONEN BER ATT FÅ ÖNSKA ETT GOTT NYTT ÅR

Foto Stieg Forsberg

GENOM REDAKTÖREN

MEDDELANDE FRÅN KASSÖREN!

JAG BER ALLA OCH EN VAR ATT MEDDELA MIG OM NI ÖSKAR VARA KVAR SOM MEDLEM I FN-KAMRATERNA 72M SÅ SLIPPER VI ONÖDIGA PORTOKOSTNADER E T C. VI HAR EN DEL SOM SLÅPAR EFTER MED AVGIFTER SÅ VAR VÄNLIG ATT REGLERA DESSA NU. JAG FÖRESLÅ ATT DE SOM VILL BETALAR IN FÖR NÅGRA ÅR FRAMÅT SKRIV PÅ INBETKORT. FLERA AV VÅRA KAMRATER EFTERLYSER TELEFON, FAX OCH EV. INTERNET NUMMER. FÅR JAG IN DETTA SÅ KAN JAG GÖRA EN AKTUELL ADRESSLISTA.

VAR VÄNLIG RINGA VAD DU TYCKER;

1. HELSINGFORSKRYSSNING MED MEDFÖLJANDE

2. HELSINGFORSKRYSSNING UTAN MEDFÖLJANDE

3. TALLINKRYSSNING MED MEDFÖLJANDE

4. PÅ HEMMAPLAN DÄR VI FÅR PLATS

HOPPAS PÅ MEDVERKAN FRÅN ER ALLA.
H Ä L S A R